

זמני כניסת ויציאת השבת לפי אופק ירושלים ומעלה אדומים:

הדלקת נרות 16:31
צאת השבת 17:46
ר"ת 18:20

שיר ליום השבת

"כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל"
'לבית יעקב - אלו הנשים תאמר להן בלשון רכה.
ותגיד לבני ישראל - עונשים ודקדוקין פרש לזכרים' (רש"י).
מדוע הקדימה התורה הקדושה את האמירה לנשים
לאמירה לגברים?

המהרש"א מבאר, שהנשים כלולות בנתינת התורה,
אף שאין האישה מצווה על למוד התורה, שכן, היא
תגיד לבניה שילמדו ותטרח בלמידתם, ובשכר זה יהיו
הנשים בכלל קבלת התורה!

ועוד הוא מוסיף ואומר, שזוהי הסיבה לכך שהכתוב
מדקדק וקורא בפסוק זה לנשים "בית יעקב", לעומת
הגברים הנקראים "בני ישראל", לפי שהנשים מצויות
בבית ויכולות לצוות לבניהן על למוד התורה.

כאשר אישה מתייחסת בגישה כזו לעבודתה בבית,
ומבינה עד כמה רב חלקה בהנחלת התורה לכלל
ישראל, ובהעמדת חיילים נאמנים לעבודת הבורא,
הרי שכל הפעולות הפשוטות והשגרתיות המרכיבות
את חיי היום-יום שלה הופכות להיות מקודשות בעיניה,
ושוב אין היא רואה בהן רק משא מכביד וגורם לטורח.

באחד הימים הגיעה אל **רבי משה אהרן שטרן זצ"ל**
אישה צעירה, ואמרה כי היא סובלת מאד מכך שעליה
לקום בכל לילה כמה וכמה פעמים לילדים הבוכים,
והיא חשה כי מהלידה הפכו חייה מטוב לרע.
האישה סיפרה כי היא עומדת על 90 משבר נפשי,
וכל הפסיכולוגים השונים שאליהם פנתה, אינם מועילים
לה מאומה.

רבי משה אהרן ישב אתה והתחיל להסביר לה מהי
הזכות העצומה שנפלה בחלקה -

התפקיד לגדל נשמה טהורה, ויעץ לה לצייר לנגד
עיניה את האושר בגידול בן לתורה ולמצוות.

הוא הוסיף וסיפר לה כי **הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל**
לימד את בנותיו לומר לפני כל החתלה של תינוק:
"הריני מוכנה לקיים מצות גידול ילדים", והסביר לה כי
אם תהפוך את הטיפול בילד לערך מקודש, הכל יהיה
בעיניה קל יותר, ולא זו בלבד, אלא שעד מהרה היא
תמצא את עצמה מחפשת דרכים נוספות כדי לטפל
בהם טוב יותר.

הדברים האמתיים הללו, שיצאו מלבו הטהור, נכנסו
לעומק נשמתה והועילו לה הרבה יותר מכל השיחות
הפסיכולוגיות ששמעה, ומטלות השגרה נעשו על ידה
במסירות ובשמחה.

מאורה של הפרשה

"ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל יראי אלוקים אנשי אמת שונאי בצע"

אחד התנאים אותם הציב יתרו לשרים שיתמנו על ישראל הוא היותם שונאי בצע. תכונה זו נדירה היא עד מאד בין בני אדם, ואם כי רבים הם המתיימרים לומר כי הם שונאי בצע ומתרחקים מן הממון, מכל מקום, כאשר מגיע הדבר לידי מעשה, אין הם מסוגלים לעמוד בפיתוי ונופלים כזבובים ברשת הכסף שנטויות סביבם. על אלו שדיבוריהם לחוד ומעשיהם לחוד בענין אהבת הממון, מובא הסיפור הבא:

הגיע אחד הגיע לעיירה כלשהי ונשא דרשה נלהבת לפני ציבור שומעים גדול, לאחר מכן, כאשר בדק הוא את תכולת הקופה שלו וכמות התרומות שקיבל משומעי לקחו, התאכזב לגלות סכום דל למדי.

"נראה כי אנשי המקום לא התברכו בממון רב מדי, או שהם אינם נדבנים", חשב במרירות ופנה והלך לבקר את רב העיירה. לתדהמתו, כשהגיע אליו הבחין בתור ארוך ומתפתל לפני דלתו, כשכל הבאים והצובאים על פתחו מעלים לו פדיונות בסכומים גבוהים.

הביט המגיד בערמת השטרות שהתגבהה על שולחנו של הרבי בעיניים כלות, וכשהוא מתוסכל כולו פנה ואמר: "הא כיצד? לדרשתי הגיעו רבים - אך לא שילמו, ואילו אצלך, ללא דרשה, משאירים סכומים גבוהים כל כך?!"

התחייך הרבי וענה: "אני שונא כסף, וכאשר אני משפיע על אנשים, גם הם נהפכים להיות שונאי כסף, ולכן הם ממהרים להיפטר ממנו... ואילו אתה, אהבת הכסף הטבועה בך, משפיעה על שומעי לקחך, ואף הם מתחילים לאהוב כסף... מדוע אם כן, שיוציאו את הכסף מכסם?".

(ומתוך האור)

נקודה למחשבה

"והודעת להם את הדרך ילכו בה"

הגמרא מפרשת שהמילים "ילכו בה" באות לרמוז על מצות ביקור חולים, המוטלת על כל אדם ואדם מישראל.

לצורך קיומה של מצוה זו באופן המושלם ביותר, זקוק המבקר לקורטוב של "מח" ו"לב", אשר יסייעו בידו לזהות מה הם צרכיו של החולה, כיצד יוכל לתת לו את הדברים שהוא זקוק להם, וגם - מתי עליו ללכת ולהניח לו...

בספר "המשגיח דקמניץ" מסופר כי **רבי יעקב אורנשטיין זצ"ל**, שהיה אחד מגדולי ירושלים, הזדמן פעם לבית החולים "ביקור חולים", והבחין בחולה אחד ששהה לבדו.

הבדידות הגדולה ניכרה על האיש, ועצב גדול שכן על פניו, ורבי יעקב הרגיש שהוא זקוק למשהו מיוחד שיוסיח את דעתו ממצבו.

הוא הציע לו לשחק אתו שחמט...

ההצעה התקבלה, וכך ישב רבי יעקב במשך שלוש שעות (!) ושיחק שחמט, מתוך ניסיון לעשות ככל שביכולתו, כדי שדעתו של החולה תנוח עליו.

נא לשמור על קדושת הגיליון. אסור לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה.

הצלחה ברוך: יוזמת העלון - נעה שליו. מש' כהן. מש' רענן. מש' אזולאי.
זווג הגון: חביבה אביבה בת קמינה מונט.
רפ"ש: תהילה בת שונומית
מלכה בת נעמי. ויואן בת דדי. מלכה בת רבקה. אפרת בת צביה
לע"נ: הגר"ע יוסף בן גורגיה זצ"ל, אליהו ז"ל בן אסנת תחי'. נאג' בן נעימה ז"ל
מרדכי בן בייסקה ז"ל. יוסף בן רחל ז"ל. ששון בן מסעודה ז"ל. חילוה בת מרים ז"ל

בברכת שבת שלום!

עריכה: משפחת שמעיה

לע"נ אבינו הר"ר אילן סבך בן סניורה ז"ל

להקדשות ולתרומות 054-8403899

העלון מוקדש

לרפואתה השלמה של

נעה רבקה בת שרה

בתושח"י

מלאכת צובע

ההדרת המלאכה: שינוי צבעו של חפץ. **המלאכה במשכן:** צביעת החוטים לפני טוויתם.

✪ כל צביעה המשפרת את מראה החפץ אסורה, ואפילו צביעה זמנית.

✪ אין צביעה באוכלין מותר להשתמש במאכלים בשימושם הרגיל, כגון להוסיף מיץ צבעוני למאכל מסוים.

עם זאת עדיף שלא לצבוע, לכן עדיף לשים בכוס תרכיז שתיה ואחר כך להוסיף מים.

✪ צביעה דרך לכלוך עדיף לנקות בנייר ולא במפית או במגבת, ועדיף להשתמש בנייר שצבעו שונה מצבע הלכלוך.

לדוגמא: ניקוי יין שנשפך, בעזרת מפיון לבן.

✪ מותר להניח על דימום תחבושת גזה, ויש לשטוף קודם את הפצע מכל דם, כדי שלא תהיה צביעה ממש אלא רק גרמא.

✪ חומרי קוסמטיקה הצובעים - אסורים בשימוש בשבת, כגון: סומק, מייק אפ, שפתון וכדומה.

✪ מותר לשבת בשמש על אף שהעור משתזף. אולם לשבת על מנת להשתזף - אסור.

✪ מותר להרכיב עדשות משקפיים המתכהות בשמש.

(הלכות שבת)

'וציווה לדבר אל הנשים תחילה... שהאישה הטובה היא סיבה לתורה, שהיא יכולה להמשיך את בנה לבית המדרש, לפי שהיא מצויה בבית והיא מרחמת עליו בכמה מיני הגעגועין כדי להמשיך אותו אחר למוד התורה מנעוריו וגם כי יזקין לא יסור ממנה' (רבינו בחיי)

כוחה של האישה בחינוך בנה נובע בהיותה עקרת הבית, המתמסרת לגידול ילדיה ונותנת את כל אשר לה עבור צרכי בני ביתה.

הערכתו הרבה של **רבי אייזיק שר זצ"ל**, ראש ישיבת סלבודקא, לפועלה של האישה, ניכר ממעשה שארע לו כשיצא לרחובה של עיר על מנת לסדר ענין כלשהו בליווי אחד מתלמידיו. רבי אייזיק היה חולה לב, ולכן פסע לאט, עקב בצד אגודל, ולפתע הגיחה בריצה מפנית הרחוב אישה צעירה שדחפה לפניו עגלת תינוק, וכמעט שהפילה את רבי אייזיק.

כל הרואים נבהלו מן המחזה, והאישה עצמה - ברוב בלבול ומבוכה - הסתלקה מן המקום. הבחור שליווה את רבי אייזיק התקומם: "איך אפשר לרוץ ברחובות בחוסר זהירות כזה? מה חושבת לעצמה אישה זו, שרק היא פוסעת כאן?!"

רבי אייזיק שתק עד שסיים הבחור להוציא את כל אשר בלבו, ואז אמר: "מדבר אני כעת את עצמי, אך אם תרצה - יכול אתה להקשיב..."

אני חושב לעצמי: מה עשיתי היום בשביל עצמי ומה עשיתי בשביל אחרים? קמתי הבוקר בשביל עצמי, כד שלא אקבר בתוך המיטה... התלבשתי - כדי שלא יהיה לי קר... הלכתי להתפלל עבור עצמי, משום שאני זקוק לבריאות ולפרנסה... אחר כך אכלתי - שוב לצורך עצמי, כמובן... למדתי כמה שורות בגמרא - גם עבור עצמי, כדי שאהיה בן אדם יהודי, וכעת אני הולך לסדר ענין בשביל עצמי...

נמצא, שכעת, בשעה אחת עשרה בבוקר - עדין לא עשיתי שום דבר בשביל מישהו אחר, אלא כל מעשי היו בשביל עצמי.

לעומת זאת, אישה זו לא ישנה בלילה, כדי לטפל בתינוק שלה, המעט שהספיקה לנמנם נקטע בשעה שש וחצי, כשהתעוררה להעיר את בעלה בזמן, כדי שישפיק את המניין המוקדם, הכינה כריכים לשאר הילדים, העירה אותם, רחצה את מי שהיה זקוק לכך, הליבישה את כולם, מצאה להם את הילקוטים - ושלחה אותם מהבית.

אחר כך נעמדה לבשל ארוחת צהרים, ותוך כדי כך המשיכה לטפל בתינוק. בשעה אחת-עשרה היא נזכרה פתאום, שקבעו אתה לבוא למלא מקום בבית ספר, כדי להכניס כמה גרושים הביתה, לכן היא התחילה לרוץ, כדי להספיק לתת את התינוק למטפלת, כדי שהיא תוכל ללכת לעבודה.

היעלה על הדעת, שאני - שלא עשיתי היום שום דבר בשביל אף אחד - אומר עליה שהיא אינה מתנהגת כיאות?! איך אפשר לומר כך??

רבי אייזיק צער לרגע, ואז המשיך: "בהלכות שחיטה אומר הרמב"ם שהטעם לכך שבמצות שילוח הקן צריכים לשלוח את הציפור ורק לאחר מכן לקחת את הילדים, הוא משום שאסור לנצל את רגשי האימהות של הציפור הזו.

שכן, כל צפור שרואה אדם ניגש אליה, מתעופפת מיד בבהלה, אולם הציפור היושבת בקן אינה עושה זאת, משום שיש לה גוזלים קטנים, והיא חשה כלפיהם רגש אחריות. אסור לו לאדם לנצל את החולשה שלה, על מנת להצליח ללכוד אותה - הסביר הרמב"ם, לכן מזהירה התורה 'שלח תשלח את האם, ואת הבנים תיקח לך', סיים ר' אייזיק.

והאור שמח' מוסיף על כך את דברי המדרש: "כדאי הוא שעוסק בכבודו של עולם ובתיקונו של עולם שתנצל", ציפור זו מגדלת כעת את דור הציפורים הבא, ומשום כך ראוייה היא להינצל מצייד.

על אחת כמה וכמה האם המגדלת ילדים, מחנכת אותם ודואגת לקיומו של עולם הן מן הבחינה הגשמית והן מן הבחינה הרוחנית.

איזה טוב ד'

יתרו שומע על יציאת מצרים ועל הדרך המופלאה שעברו ישראל עד הגעתם למדבר "ויחד יתרו על כל הטובה אשר עשה ד'" - "ויחד" אדם צריך שיהא בשרו חידודין חידודין. כלומר להיות נרגש.

"יתרו" - וזהו יתרון גדול בעבודת ד'. וכל זאת למה? "על כל הטובה אשר עשה ד'" על כל הטובות שהקב"ה עושה לו, הלא הן "אשר הצילו מיד מצרים" על כך שמילט אותו מכל המצרים והצרות שבעולם.

דבר זה אינו קל לקיום מעשי, שכן כל אדם ואדם רואה את הדשא הירוק של שכנו, מתפעל מהטוב האופף אותו ושואל את עצמו: אם לו כל כך טוב, ולי כל כך רע - על מה כבר עלי להודות?

איש אינו מעלה על דעתו, שגם אצל השכן יש בעיות וקשיים.

בל נשכח, לכל אחד יש את ה'פּעקאלע' שלו, כלומר: את משא הצרות שלו. ואילו היו כולם מניחים את השקים שלהם, והקב"ה היה בא ומבקש מכל אחד לבחור בשק שאותו הוא רוצה לצמצו, היה כל אחד לוקח את השק שלו והולך...

זהו שנאמר "פיתחת שקי ותאזרני שמחה" כאשר פותחים את ה'שק' ורואים שהצרות של השני קשות יותר, מתנחם כל אחד בצרותיו שלו ומתאזר בשמחה.

(נמתק האור)

צער אחד פחות

פעם דנו בצוות הנהלת בית החולים לניאדו בנתניה, בנוכחות המייסד **רבי יקותיאל יהודה הלברשטאם זצ"ל**, בנושאי רפואה שונים, ובתוכם בנושא מחטים לזריקות רפואיות שמשתמשים בהם בבית החולים. העלו שתי אפשרויות, שני סוגי מחטים, שניהם בעלי איכות טובה, אך היה קיים הפרש במחירים בין סוג אחד למשנהו שהסתכם בסכום של "שקל" שלם לכל מחט. אנשי ההנהלה רצו, כמובן מאליו, לחסוך בהוצאות (שמסתכמים בסיכומו של ענין מיליוני שקלים) והצביעו על כך שבמוסדות רפואיים אחרים גם כן משתמשים במחטים הזולים יותר.

אולם כאן התערבת האדמו"ר שביקש לדעת, מדוע הסוג השני של המחטים יקר יותר? הסביר לו אחד הרופאים שהמחט היקר מעודן יותר וגורם פחות כאבים לחולה.

לא הניח הרבי להמשיך בוויכוח והכריע מיד שירכשו את הסוג היקר.

הוא לא הסתפק בהחלטתו אפילו כהרף עין. באשר - כפי שהתבטא - שום מחיר לא היה בעיניו יקר מדי, אם ניתן בדרך זו להפחית פורתא את כאבו וצערו של איש יהודי!

(איש לרעה)

"היזהר מחילול ד'..."

'החפץ חיים' אמר לבנו בנוגע לאיזה ענין, "היזהר מחילול ד', שדבר זה אינו ראוי לתלמיד חכם".

אמר לו הבן: "אבא, הרי אני תלמיד חכם?" ענה לו 'החפץ חיים': "לחילול ד' הנך מספיק תלמיד חכם". (עטרה למלך)

"וכל העם רואים את הקולות"

כלום ניתן לראות קולות?! ביאר **רבי משה הגיז**: במעמד הר סיני נתן הקב"ה באוזן את הכח לראות! ומדוע עשה הקב"ה נס כזה, של שינוי מובהק בטבע? כיון שכאשר חטא אדם הראשון, הוא חטא בכל חושי, מלבד חוש השמיעה. לאזנים לא היה חלק בחטא. לכן, לא ראוי היה לתת את התורה לאיברים שחטאו, אך האוזן שנותרה קדושה ולא חטאה, זכתה לראות את הקולות של מתן תורה.

(ומה)

"והודעת להם את הדרך ילכו בה" -

הגמרא דורשת 'הדרך - זו גמילות חסדים'. הפסגות האדירות שאליון מתרומם האדם, ומעשי החסד המופלאים שהוא זוכה לעשות, משמשים עבורנו תמרון לדרך אשר נלך בה, ומלמדים אותנו מושג אודות גדלות אמתית.

בספר "המשגיח דקמניץ" מסופר אודות **רבי זלמן בהר"ן**, יהודי קדוש מגדולי ירושלים, שהיה צנוע בכל הליכותיו.

בכל מקום שבו מזכיר **בעל ה"אמרי בינה"** את המילים 'הקשה לי חכם אחד' או 'תירץ לי חכם אחד' כוונתו לרבי זלמן בהר"ן, שלמד אתו בצוותא ולא הרשה לו לכתוב את שמו...

בשכונתו של רבי זלמן בהר"ן התגוררה אישה ענייה שילדה בן, ומאחר שלא היה לה די חלב להניק אותו, היה התינוק צורח עד לב השמים.

בתקופה זו ילדה גם אשתו של רבי זלמן, ובעלה הצדיק אמר לה: "אפשר לראות בחוש כי הקב"ה מקדים רפואה למכה, שהרי לידת הבן כעת לעת זקנתנו אינה ענין טבעי, וכנראה שהקב"ה סיבב זאת על מנת שתוכלי להניק גם את בן השכנה..."

הסכימה האישה לתפקיד החדש שניתן לה מאת הבורא, ורבי זלמן התגייס אף הוא לעזור לה בכך -

הוא החל לעסוק בצרכי הבית, ואשתו צוותה לנוח ולאכול היטב, וברגע שבו נשמעה צרחת התינוק השכן, מיד נכנסה להאכילו... גם בלילה נמשך התפקיד...

רבי זלמן שינה את כל הסדרים הרגילים שלו והלך לישון מוקדם, הוא קם באמצע הלילה והחליף את אשתו שנשארה ערה עד אז, על מנת לעקוב ולשמוע אם השכן הצעיר זקוק לעזרה...

כששמע את בכי הילד הרך - מיד מיהר להציר את אשתו, כדי שתכנס להאכיל אותו...

הסדר המיוחד הזה לא נמשך זמן קצר, אלא קרוב לשנה וחצי!

דוגמא נוספת למעשה חסד מופלא, התגלתה אצל **רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל**, אשר ביום מן הימים, בעת שובו מתפילת שחרית בבית הכנסת, עודו עטור בטלית ובתפילין, הבחין בשני ילדים, בני שש ושבע, העמלים בשאיבת מים מן הבור.

"מה קרה?" התעניין רבי יוסף חיים למראה מאמצייהם המרובים, והילדים הסבירו כי מאחר שאין לאמם די כסף כדי לקנות מים מן המחלק הקבוע, היא שלחה אותם לנסות להביא לה מעט מים.

למשמע הדברים הסיר רבי יוסף חיים את טליתו ותפיליו ועמד לעזור להם...

כשהלכו ובידיהם פח מלא מים, קרא אחריהם: "בבקשה מכם, כל בוקר בשעה הזו באו לכאן - ואעזור לכם לשאוב מים..."

אדם, שנשמר שמעגל חייו לא יסתובב אך ורק סביב עצמו, ובכל מצב שאליו הוא נקלע, דואג גם לזולתו וחש את מצוקתו, משל היתה מצוקתו הפרטית, מסוגל גם למעשי גדלות עצומים, כדוגמת הסיפור הבא, שארע בסיום מלחמת העולם הראשונה.

באותם ימים נסע **רבי ברוך בער** מרוסיה לפולין. הדרכים היו משובשות עדיין משום שגייסות רבים התנהלו בהן לאטם, והרכבת שבה נסע, היתה עמוסה עד להתפקע.

באחת התחנות הבחין רבי ברוך בער מבעד לחלון, באשה ושני ילדים העומדים בתחנה ומנסים לעלות - אך אינם מורשים.

בו במקום התרומם הרב ממקומו, וציווה על כל משפחתו לרדת מן הרכבת ולהמתין ביחד עם האישה ההיא עד שתבוא רכבת נוספת...

המאמץ היה, אכן, כביר. היה עליהם להמתין עוד עשרים ושתיים שעות (!) עד שתבוא הרכבת הבאה...

אולם הכל היה שווה, על מנת שלא להותיר, חלילה חס, אישה עם שני ילדים, לבדם בין הרוסים...

צא ולמד, עד היכן מגיע שיעורה של מידת החסד!

כמה חשוב לומר תודה!

השיחה בין משה לחותנו יתרו היתה סיפור הניסים שנעשו לישראל.

פסוק זה היה לנגד עיניו של **הגרי"ז זצ"ל** בשעה שארע לבנו נס גדול.

היה זה בשבת ה"שבע ברכות" של אחד מבניו. עם התאספות המנין לקריאת בתורה, הבחין הגרי"ז שהחתן עצמו נעדר. הוא שלח אנשים לברר מה קרה לבן שאינו מגיע לקריאת התורה, והללו הלכו לביתו, דפקו בדלת - ואין עונה.

כשחזרו ודפקו כמה וכמה פעמים, ומן הבית לא הגיעה כל תגובה, החליטו לשבור את הדלת, וכשנכנסו הביתה ראו שהחתן וזוגתו ישנים, והבית כולו חנוק מעשן תנור החימום שהיה שם, שגרם להם להתעלף.

מיד פתחו את החלונות לאוורר את הבית, אך עם כל זאת הזוג הצעיר התעורר מעלפונו רק לאחר כמה שעות, כשרופא שהוזעק למקום קובע בוודאות, שאם היו נשארים בבית החנוק עוד זמן מועט - כבר לא היו בין החיים.

בכל אותה שבת היה הגרי"ז חוזר ומספר לכל מי שנכנס אצלו על הנס הגדול שארע להם, בהדגישו שלמד ענין זה ממשה רבנו, אשר עליו נאמר "ויספר משה לחותנו את כל אשר עשה ד'".

דוד המלך אמר לשאול "ויאמר דוד אל שאול רועה היה עבדך לאביו בצאן, ובא הארי ואת הדוב ונשא זה מהעדך".

הכתיב הוא "זה" והקרי הוא "שה". מפני מה שונה הקרי מהכתיב?

מבאר המדרש, שכיון שראה דוד שנעשה לו נס על ידי השה הזה, הוא שחט אותו, הפשיט את עורו ועשה ממנו בגד, שאותו לבש תמיד, כדי שייזכר ללא הרף את הנס העצום שארע לו.

לפיכך הקרי הוא "שה", שכן האמת היא שהוא נשא מן העדר שה; והכתיב הוא "זה", כדי לרמוז שדוד הראה על בגדו לפני שאול ואמר "ונשא זה מהעדך".

(ומתוך האור)

"לא תחמוד"

יהודי עני ודל אמצעים התגורר באחת העיירות הנידחות, הוא גידל את תשעת ילדיו בדוחק נורא, מפעם לפעם קיבל מעטפה עם כמה שטרי כסף מבן דודו המתגורר בעיר הגדולה, כדי לתת לחם לעולליו הרעבים. חודש תשרי התקרב והחגים נושפים בעורף - ואין שום זכר למעטפה. עול הפרנסה המוטל עליו העיק ביותר.

כל יום מביט היה לעבר תיבת הדואר, אך לשווא, היא ריקה... מה קרה שכחו אותי?

הדחקות העבירה אותו על דעת קונו והוא החליט לעשות דבר מה...

'הרי הדואר מגיע עם שני שקים, חשב, 'האחד עם מכתבים הנושאים בתוכם מזומנים, והשק השני עם מכתבים רגילים. אגש ואשלוף מעטפה אחת מן השק הראשון, בכדי שאוכל לחגוג את החג בשמחה רבה...' והיצר הרע מחרה אחריו ולוחש לו, 'זו אינה גניבה - זו השתדלות בלבד, אם ירצה ד' כשירווח לך, תשיב את מה שלקחת'. וממחשבה למעשה -

הוא עקב אחרי הדואר, ובאחת הסמטאות הוא זינק לעברו, חטף מכתב אחד מן השק של המזומנים וברח מן המקום כל עוד נפשו בו.

"צצורו!" שאג הדואר, ומיודעינו הפליג בסמטאות שועט ומקפץ על גדרות, עד שהחליט שאין רודפים אחריו. הוא התחבא מאחורי כותל פתח את המעטפה, וקרא, "לבן דודי היקר, סליחה על האיחור. לא שכחנו אותך..."

נשימתו נעתקה. המכתב היה מיועד אליו, ומתוכה נפל שטר מכובד.

לאחר שעה הגיעו השוטרים אל ביתו. "אתה צצורו!"

"אני? למה? את שלי לקחת! הנה תראו עבור מי מיועדת המעטפה!", אולם הם לא שתו ליבם להסבריו, "את טענותיך - תטען בפני השופט".

הוא הובא בפני שופט שהאשים אותו בגניבה ובריחה משוטר, ועל כך שילם בחודש וחצי מאסר.

העובר על "לא תחמוד" נגרר לעבור גם על "לא תגנוב", ומתהווה לו פגם גדול באמונה, הפוגם בעשרת הדיברות שהם הבסיס לתורה כולה.

'בשמך יקראוך ובמקומך יושיבוך, ומשלך יתנו לך', כי 'אין אדם נוגע במוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת בחברתה אפילו כמלוא נימא'!

(נפלאותך אשיחה)

"ויהי קולות וברקים"

מובא בשם **התשב"ץ**: 'הטעם שהולכים אל החופה בנרות דולקים ולפידיים, הוא רמז למתן תורה שנאמר: "ויהי קולות וברקים".

נקוט כלל זה בידך: כל המנהגים של החתן והכלה אנו למדים ממתן תורה, שד' היה מראה עצמו לישראל כחתן נגד כלה'.

(טעמי המנהגים)

הפתגם השנון

יצר החן - יש לראותו כרצון, האומה מלך והיה נאמן, והוא נאמן ונאמן להיני את האשך מלניך

ואך קשה לך לציירו כן, סיון הוא, שסבר היני את האשך - (הי עזייה מלך ומעשייה)

נסענו ארבעה בני משפחה ירושלמים, לחתונה בקרית ספר. החורף היה בעיצומו, השלג קישט בלבנוניות את פסגות ההרים, גלש אף לוואדיות וסיכן את הנהגים. המפלסות עשו עבודה נאמנה.

נסענו לאט בחסות החשכה הכבדה. החזאים דיווחו על שלגים יותר מעובים בהמשך הלילה, והציעו לנהגים לבטל נסיעות לא דחופות. הנהג במכונית המשפחתית שלי, היה אחי הגדול. משום שאני, בעל הרכב, הייתי בשלילת רישיון עקב צבירת נקודות.

אחי נהג בבטחה והגענו בזמן לחופה. השמחה הרקיעה שחקים ובשעה-שרה יצאנו לדרך חזור. כעבור פחות משעה, המכונית חנתה מתחת לדירת, וכל אחד פנה לדרכו.

לפני שהספקתי להגיד קריאת שמע על המיטה נזכרתי ששכחתי לברך ברכת המזון. הייתי צריך לשאול מורה הוראה או לפחות לפתוח 'משנה ברורה' ולברר את ההלכה, אבל החלטתי חפוזות שאני חוזר לקרית ספר לברך שם.

מי ינהג? כולם הלכו לישון. החלטתי לנהוג בעצמי. בזהירות, ואני כזכור, בשלילה.

המצווה תגן. השעה מאוחרת. השוטרים עייפים.

נהגתי בזהירות, הגעתי לאולם, וחוץ ממנקים ומלצרים מותשים שבאו ונכנסו, האולם היה שמים.

חיפשתי פינה וברכתי במתינות, כמונה מעות.

עוד פחות מ- 48 שעות הרישיון חוזר אלי. נכנסתי למכונית ופתחתי בנסיעה חזור.

הגעתי לצומת שילת ופניתי שמאלה לכיוון ירושלים. רוחות זועפות וגושי ברק היכו ברכב. לא ראיתי יונה מזהב ולא ארגז עם אוצרות, אלא ניידת משטרה שופעת פנסים כחולים מהבהבים ניצבה בצדי הכביש.

ליבי החסיר פעימה. משום מה שוטר גבה קומה סימן לי 'עצור'.

"רישיונות בבקשה" ביקש השוטר והוסיף "פנית שמאלה ללא איתות ועקפת מכונית מצד ימין תוך עליה על קו הפרדה. אני כבר בודק במחשב את ההיסטוריה שלך וחוזר אליך" מעדכן השוטר ביבובת. אני מעודכן שנסיעה ברכב כשרישיון בשלילה היא מאסר בטוח. מה יהיה!?

אני מנסה: "אדוני השוטר, אתה נראה לי יהודי מסורתי עם אמונה תמימה בקב"ה, ואני רוצה להציע לך עסקה מעניינת".

הלה זקף גבותיו.

"קיימתי עכשיו מצווה נדירה. ואני מוכן לתת לך חצי משכרה כשכר לעולם הבא שלך אם תשחרר אותי עכשיו".

השוטר הכניס ראש למכונית בסקרנות "מה המצווה?" סיפרתי לו. הרעיון מצא חן בעיניו.

"בסדר, חצי חצי. אבל יש לי אחיינית קטנה ששוכבת כבר חצי שנה בבית החולים חסרת הכרה. המשפחה בוכה וחסרת מנוחה. אנחנו ליד מיטתה קוראים תהילים ושום דבר לא משתנה. אתה נראה לי יהודי ירא שמים שמתפלל שלוש תפילות ביום, תכניס את שמה לתפילות שלך ותקרא תהילים בשבילה. אעדכן אותך כשנזכה לישועה אי"ה".

לחצנו ידיים, העסקה בוצעה.

השוטר רשם את מספר הפלאפון שלי, ופנה לדרכו, כשהוא מניח על כף ידו פתקה קטנה ובה שם הילדה ושם אמה ואביה.

מאז התפללתי מעומק ליבי בכל עת.

הלכתי בדרך, בעבודה, בבית, בבית הכנסת. שמה לא מש מפי. בזכותה אני לא נמצא בין הסורגים. רציתי להשלים את חלקי בעסקה.

כעבור שבועיים באישון לילה, נכנסת שיחה. השוטר.

"אני נמצא עם כל המשפחה ליד הילדה, לפני שעה היא פקחה עיניים והתחילה למלמל, לפני כמה דקות היא הכירה אותנו בשמות. אין לי ספק שהתפילות שלך הועילו. הרופאים לא מאמינים...".

יד ההשגחה גלגלה את הדברים לתועלת.

"עתה ידעתי כי גדול ד' מכל אלוקים"

מבאר רש"י: 'מלמד שהיה (יתרו) מכיר בעל עבודת אלילים שבעולם שלא הניח עבודת אלילים שלא עבדה'.

היהודי הטוב מניישוטט, בנו של "המאור ושמש" **צ"ל**, היה נוקט בפעולות שונות שיסתירו את שיעור קומתו.

אחת ההזדמנויות שלו לעשות זאת היתה בשעה שהתאספו חסידים סביב שולחנו. באותה שעה נוהג היה להקריא מתוך הספר שלפניו, וכשהגיע למילים הכתובות בראשי תיבות, מבקש היה מן הסובבים להסביר לו מה פרושם של ראשי התיבות הללו.

מפעם לפעם היה 'מנסה' את כוחו בפענוח ראשי התיבות, וטועה בכוונה תחילה.

אלו שהתבוננו ב'טעויות' שלו הצליחו להבחין כי טמונות בהן כוונות עמוקות, אשר לקח רב בצדן, כמו למשל כשקרא את המלים ע"ז כ"מחשבות זרות", ניסו השומעים להעמיד אותו על טעותו, ולומר לו כי הפענוח הנכון הוא "עבודה זרה", אך רבי יוסף הגיב מידי: "נ, ומה הן מחשבות זרות אם לא עבודה זרה?!"

כיוצא בכך, כאשר הגיע לפרוש רש"י בפסוק שלפניו: "שלא הניח ע"ז שלא עבדה", קרא: "שלא הניח עולם הזה שלא עבד", וכשהעירו לו שכתוב עבודה זרה, נאנח ואמר: "אמרו אתם, ומהו העולם הזה אם לא כן?!"

(ומנהגו)

"כבד את אביך ואת אמך"

ההלכה קובעת שכשקורעים בגד על מות אב או אם, הקרע אינו מתאחה, אסור לתפור אותו. מדוע? מבואר בירושלמי, כי בשעה שהאב או האם נפטרו, יש בזה הפסד מצוה, והפסד מצוה הוא בגדר קרע שאינו מתאחה.

(אוצר הידיעות)

"על כן ברך ד' את יום השבת ויקדשהו"

הקב"ה ברך את יום השבת. והיא מקור הברכה.

כדי שתשרה ברכת השבת על האדם ועל ביתו, צריך שיהא שלום בבית. המחלוקת מפריעה לברכה לחול, מחלוקת אחת דוחה מאות פרנסות!

על כן כאשר מגיעים מבית הכנסת הביתה אומרים 'שבת שלום ומבורך', כי יש לשמור על השלום כדי שתחול הברכה - ברכת השבת.

"וכל אשר לרעך"

בתורה ישנן תרי"ג מצוות, ורבנן הוסיפו שבע מצוות, סה"כ 620 מצוות, כמנין 620 האותיות שבעשרת הדיברות, וזהו "כתר (=620) יתנו לך ד' א-לוקינו"

שבע מצוות מדרבנן רמוזות בשתי המילים האחרונות שבעשרת הדברות "אשר לרעך":

- א- אבלות. שבעה ימים מדרבנן
- ש- שמחה. שמחת חתן וכלה לשבעת ימי המשתה
- ר- רחיצה. מצוות נטילת ידיים
- ל- לחם. פת עכ"ם ובשולי עכ"ם
- ר- רשויות. ערובין
- ע- עמלק. פורים. קריאת המגילה
- כ- כהנים. חשמונאים. חנוכה

(החתם סופר)

"כי לא ינקה ד' את אשר יישא את שמו"

מדוע מכל העבירות שבתורה, דווקא כאן הזהיר הכתוב "כי לא ינקה ד'", והיינו שלא תתקיים בעובר העבירה מידת "ונקה"?

מידת "ונקה" עניינה שאדם שעבר עבירה, כגון שאכל מאכל אסור, חלילה, בלילה כותבת ידו בספר הזכרונות: "פלוגי אכל מאכל אסור". ואם עשה תשובה שלמה על חטאו - מוחקים מספר הזכרונות את הכתב הנ"ל ולא ניכר כלל.

אבל הנשבע בשם ד' לשווא, נכתב בספר: "פלוגי נשבע בשם ד' לשווא", ואפילו אם עשה תשובה שלמה כל ימיו - עדיין אי אפשר למחוק מספר הזכרונות את כל העבירה, משום שאסור למחוק את שם ד'.

(רבי מאיר מפרומשן צ"ל)

ח"ח קנייני התורה | משל האבות

"טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף"

מספר הגאון רבי משה מרדכי שולינגר שליט"א "כשנהייתי חתן בס"ד והראיתי להגאון רבי יחזקאל אברמסקי צ"ל את שעון הזהב שקיבלתי במתנה. שאלני: "מה מחירו?" השבתי: "חמש מאות דולרים". התבונן רבינו הרבה בשעון, הרהר, ואמר בהתרגשות: "עכשיו תוכל להבין מה זה 'טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף'. להגיד פשט במילה אחת בתוספתא הוא יותר יקר מהרבה שעוני זהב כאלו...".